

Чешки језик 6

Предавања:
др Верица Копривица

једносеместрални курс,
обавезни,
шести семестар,
3 ЕСПБ,
време одржавања наставе: уторак 13.15, сала 21а

Циљ предмета

Упознавање творбеног система чешког језика. Стицање знања о основним творбеним категоријама. Препознавање творбене структуре свих творбено релевантних врста речи, посебно именица, и практична примена теорије.

Садржај предмета

Творба речи. Место творбе речи међу лингвистичким дисциплинама. Основни творбени појмови и термини. Докулилова деривациона теорија. Проблеми формалних и семантичких творбених поступака. Творбене категорије и творбени типови. Творбено релевантне врсте речи: именице, придеви, глаголи, прилози.

Основна литература

Grepl, M. – Hladká, Z. – Jelínek, M. a kol.: *Příruční mluvnice češtiny*. Brno, 1995
Mluvnice češtiny, I. Fonetika, fonologie, morfonologie a morfemika, tvoření slov. Academia, Praha 1986
Čermák, F.: *Syntagmatika a paradigmatica českého slova II. Morfologie a tvoření slov*. Praha 1990
Hauser, P.: *Nauka o slovní zásobě*. Praha 1980.

Допунска литература

Dokulil, M.: *Tvoření slov v češtině I. Teorie odvozování slov*, Praha 1962
Čechová, M.: *Čeština – řeč a jazyk*. Praha, 1996
Hubáček, J. – Jandová E. – Svobodová D. – Svobodová, J.: *Čeština pro učitele*. VADE MECUM BOHEMIAE 2010.

План часова

1. Предмет творбе речи и њен положај између морфологије и лексикологије. Појам, номинација и реч. Ономасиолошке категорије.
2. Творбени начини и поступци. Семантичке измене приликом творбе. Основни творбени појмови. Творбена основа и творбени формант.
3. Основни творбени односи – мотивисаност и фундираност. Творбена категорија и творбени тип. Творбени подтип. Творбено значење. Идиоматизација и лексикализација
4. Извођење именица. Извођење суфиксима. Мутационе категорије. Nomina agentis и nomina actoris.

5. Називи носилаца особина, називи становника, називи према припадности, називи места.
6. Транспозиционе категорије. Називи радње, називи особина.
7. Модификационе категорије. Творба деминутива и аугментатива. Моциона творба. Називи младунчади.
8. Извођење именица префиксима. Чиста префиксација. Префиксално-суфиксално и префиксално-конверзионо извођење.
9. Деривација придева. Извођење придева од глагола и од именица. Извођење придева од придева модификацијом. Извођење од прилога и прилошких израза.
10. Деривација глагола. Префиксација, класификација префикса. Извођење глагола суфиксацијом. Грађење глагола рефлексивизацијом.
11. Творба прилога.
12. Слагање. Координациони и детерминациони тип. Чиста композиција, комплексни композиционо-деривациони тип и јукстапозиција.

Оцењивање

Активност на часу – 10%, колоквијум - 40% (трајање 30 минута), усмени испит - 50%.